IL-KUMMIEDJA

Ta' Ger. Azzopardi

Mort rajt tiġrija u wara l-korsa kulħadd jilheġ bil-għeja u ħsiebi mar fuq il-kummiedja tal-ħajja.

Lejl u nhar it-tiġrija għaddejja, ħsejjes il-mixi ma jieqfu qatt, deni ta' żiemel fuq kulħadd, min jiġri, min jimxi, min iwerrek, min jofrok, min igħaġġel, kulħadd iħejji ruħu u ġismu biex jilħaq bħal ħaddieħor jew qabel ħaddieħor, ħadd ma jrid jibqa' lura.

Hares lejhom dewwidija, jitkaxkru 'l quddiem, nisa u rġiel, għonja u fqar, kbar u żgħar, sbieħ u koroh, għorrief u boloh, kapitalist u ħaddiem, qaddis u midneb, avukat u qattiel, pulizija u ħalliel, imħallef u ħati, tabib u marid, perit u bennej, isqof, qassis, patri u soru, saħansitra "Les Gavroches" — mill-Barrakka — ikaxkar lil ħutu !

Kulħadd iħokk ma' xulxin, ħallata ballata, m'hemmx tfittxija ta' klassi jew partit, kulħadd ifendi għal rasu. Min jitlob, min jidgħi, min ifaħħar, min jisħet, min jidħak, min igħanni, min jibki u min igorr u jingħi, imma kulħadd miexi flimkien fit-tiġrija bla tmiem, għax min jieqaf jistrieħ jibqa' f'nofs triq.

Min jitwieled irid igħix u biex igħix irid jimxi, ikollu jieħu sehem fit-tiġrija. It-tarbija tistenna li tikber, il-fqir jistenna li jistagħna, il-maħkum jixtieq li jaħkem, il-lavrant iħabrek biex isir imgħallem, l-imgħallem jirsisti biex isir *manager*, l-istudent irid isir is-surmast, il-kapitalist iħewden biex l-eluf jagħmilhom miljuni, min għamel fabbrika jrid jifdiha l-għada li bdiet taħdem, min għandu dar irid jagħmel palazz u l-prinċep ikollu seba' mitt sena sa ma jsir re.

Fit-tiġrija kulħadd iħaffef, il-għaliex inkella jibqa' lura. Min għandu n-nifs u s-saħħa jaqta' 'l quddiem, min għandu stonku xieref iġerrah kollox, min jiflaħ erħilu jimbotta, iwarrab min-nofs lid-dgħajjef, igħaffeġ lill-magħtub u jisħaq liċ-ċkejken, basta hu jieħu l-ewwel fit-tiġrija tal-ħajja ! ! !

Hemm il-ġid, hemm il-għana, hemm id-deheb, li kulħadd iħobb—mhux iċ-ċawla biss—hemm l-ambizzjoni, hemm il-vanità, l-aqwa tliet ħwejjeġ li jħeġġu 'l umanità fit-tiġrija bla waqfien. L-ambizzjoni hi dik li għamlet id-dinja tal-lum, il-vanità hi dik li dejjem mexxietha u tibqa' tmexxiha u l-unuri huma l-aqwa wiri

tal-vanità, il-foħrija hi l-molla li tgħolli l-bniedem; faħħar lir-re u jagħtik medalja, maqdru u jitfgħek il-ħabs. faħħar lil kulħadd u kulħadd igħid kemm int raġel, iżda tkellem ċar, kif tħoss fuq dak li jkun, u jgħidulek kemm int goff, pastaż, m'intix tajjeb għas-soċjetà, għaliex il-vanità ma tridx ħlief ipokrisija. Il-vanità qiegħda fuq kulħadd, ibda mill-qattus u d-dundjan u ibqa' sejjer sa l-ogħla bnedmin, għad li kollha jgħidu li ma humiex vanitużi.

U din it-tiġrija tibqa' sejra sakemm ir-riġlejn jegħjew, il-qalb tieqaf mit-taħbit, il-għajnejn irabbu ż-żlieġa u r-ruħ biss li tibqa' u ttir. U l-kummiedja tispiċċa billi jeħduh ta' "povru" u jidfnuh fil-komun jew b'funeral gwapp, b'qabar mhux imżanżan u monument li jfakkar it-tieba u l-avanz tiegħu fil-ħajja u...... s-sliem jalla...... mit-trab għat-trab ! ! !

BEJN ART U OĦRA

Ta' V. M. Pellegrini

Hawn Malta qatt ma rajna
'l artna miksija
donnha b'liżar;
qatt le ma stħajjilnieha
rieqda bla ħajja, kiesħa,
kważi fis-silġ imgeddsa,
jew mejta għal kollox
u mkebba ġo sudarju bħal ta' Kristu.

Qatt ma rajnieha hekk dil-gżira tagħna
u għalhekk jonqos ġo moħħna
xi ħaġa ta' sbuħija liema bħalha
u fl-istess ħin
ta' biża' u ta' twerwir.

Jien rajt artijiet oħra hekk imlibbsa
u ħassejt tkexkix fija tassew ikreh;
iżda beżżagħni l-iktar għasfur ċkejken
mitluf fuq dak is-silġ
ifittex qamħa.
U fraħt x'ħin ftakart f'Malta
u f'dik il-ħniena li l-Mulej jurina
kull ħin u kull mument.